C/2024/4169

2024.8.2.

P9_TA(2023)0465

Az EU fejlesztéspolitikájának szerepe a nyersanyag-kitermelő iparágaknak a fejlődő országok fenntartható fejlődése érdekében történő átalakításában

Az Európai Parlament 2023. december 13-i állásfoglalása az EU fejlesztési politikájának szerepéről a nyersanyag-kitermelő iparágaknak a fejlődő országok fenntartható fejlődése érdekében történő átalakításában (2023/2031(INI))

(C/2024/4169)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 208. cikkének (1) bekezdésére, amely kimondja különösen, hogy „az Unió fejlesztési együttműködési politikája elsődleges célként a szegénység mérséklésére, idővel pedig annak felszámolására irányul”, valamint azt, hogy „az Unió azon politikáinak végrehajtásakor, amelyek hatással lehetnek a fejlődő országokra, figyelembe veszi a fejlesztési együttműködés célkitűzéseit”,

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 3. és 21. cikkére,

— tekintettel az ENSZ 2015. szeptember 25-én New Yorkban megrendezett, fenntartható fejlődésről szóló csúcstalálkozóján elfogadott „Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development” (Alakítsuk át világunkat: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend) című ENSZ-határozatra és az abban foglalt 17 fenntartható fejlődési célra,

— tekintettel az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek 21. Konferenciáján (COP21) Párizsban, 2015. december 12-én elfogadott megállapodásra (Párizsi Megállapodás),

— tekintettel a bennszülött népek jogairól szóló, az ENSZ Közgyűlése által 2007. szeptember 13-án elfogadott nyilatkozatra,

— tekintettel az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelvekre,

— tekintettel az ENSZ Globális Megállapodásában foglalt tíz alapelvre,

— tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) őslakos és törzsi népekről szóló 169. számú egyezményére,

— tekintettel a munka világára vonatkozó alapvető elvekről és jogokról szóló ILO-nyilatkozat alapján meghatározott nyolc alapvető ILO-egyezményre,

— tekintettel a higanyról szóló Minamata egyezményre,

— tekintettel a Biológiai Sokféleség Egyezményre, különösen a Részes Felek Konferenciájának VIII/28. sz. határozatára – A biológiai sokféleségre kiterjedő hatásvizsgálatra vonatkozó önkéntes iránymutatások,

— tekintettel a termékek társadalmi életciklusának értékelésére vonatkozó, az ENSZ Környezetvédelmi Programja (UNEP) keretében kidolgozott iránymutatásokra,

— tekintettel az EBB jogosultságra, kizárt tevékenységekre és a kizárt ágazatokra vonatkozó jegyzékére,

— tekintettel a Tanács, valamint a tagállamok kormányainak a Tanács, a Parlament és a Bizottság keretében ülésező képviselői által „A mi világunk, a mi méltóságunk, a mi jövőnk” címmel kiadott, a fejlesztési politikára vonatkozó új európai konszenzusról szóló, 2017. június 30-i közös nyilatkozatra ([1]),

([1]) HL C 210., 2017.6.30., 1. o.

— tekintettel a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról, a 466/2014/EU határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2017/1601 rendelet és a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. június 9-i (EU) 2021/947 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([2]),

— tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének 2021. december 1-jei, „A Global Gateway" című közös közleményére (JOIN(2021)0030),

— tekintettel a Bizottság „Az európai zöld megállapodás" című, 2019. december 11-i közleményére (COM(2019)0640),

— tekintettel a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való biztonságos és fenntartható ellátást biztosító keret létrehozásáról, valamint a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1724 és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2023. március 16-i javaslatra (COM(2023) 0160) (európai jogszabály a kritikus fontosságú nyersanyagokról),

— tekintettel az Európai Unió és az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezetének (AKCSÁSZ) tagjai között létrejött új partnerségi megállapodásra (a Cotonoui Megállapodást követő megállapodás),

— tekintettel a fejlődés felelősségteljes üzleti gyakorlatok révén történő előmozdításáról, ezen belül a nyersanyag-kitermelő iparágak fejlődő országokban betöltött szerepéről szóló, 2014. február 26-i állásfoglalására ([3]),

— tekintettel a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciáról szóló, 2023. március 14-i állásfoglalására ([4]),

— tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,

— tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság véleményére,

— tekintettel a Fejlesztési Bizottság jelentésére (A9-0322/2023),

A. mivel az ENSZ meghatározása szerint ([5]) a nyersanyag-kitermelő iparágak meghatározásuk szerint magukban foglalják a nyersanyagok (fosszilis tüzelőanyagok, ásványi anyagok és aggregátumok) kitermelését, feldolgozását és a fogyasztók által használt termékekké és szolgáltatásokká történő átalakítását;

B. mivel a nagyüzemi bányászat (LSM) és a kézi és kisüzemi bányászat (ASM) hagyományosan egymás mellett léteznek, a foglalkoztatás típusa és a biztosított helyi érték jelentősen eltér, mivel az ASM nagymértékben informálisan, nagy munkaerőigénnyel és illegálisan működik gyenge munkahelyi egészségvédelmi, biztonsági, és környezetvédelmi normák mellett, és a tőkebefektetés, a gépesítés és az ásványi anyagok kinyerésének alacsony szintje jellemzi, gyakran távoli és vidéki területeken biztosít munkát és jövedelmet a szakképzetlen munkavállalóknak, míg az LSM rendszerint nagymértékben gépesített és hivatalosan szabályozott, hozzájárul a nemzetgazdasághoz, de csekély pozitív hatással van a helyi közösségekre; mivel az UNEP szerint a kézi és kisüzemi bányászat védett területeken és kritikus ökoszisztémákban elnevezésű projekt (ASM-PACE) becslései alapján az ASM állítja elő a világon az arany körülbelül 10 százalékát, a gyémánt 15–20 százalékát, az ón és tantál 20–25 százalékát, valamint színes drágakövek 80 százalékát ([6]); mivel az ASM keretében gyakran nők dolgoznak, ami növeli kiszolgáltatottságukat, mivel nem férnek hozzá az erőforrásokban gazdag földterületekhez és más termelő erőforrásokhoz és a finanszírozáshoz, nem tudják használni ezeket és nem rendelkeznek ellenőrzéssel ezek felett;

C. mivel a nem megújuló ásványi erőforrások 81 országban játszanak domináns szerepet, amelyek a Világbank szerint együttesen a világ GDP-jének egynegyedét, a világ népességének felét és a mélyszegénységben élők közel 70 %-át teszik ki ([7]);

([2]) HL L 209., 2021.6.14., 1. o.
([3]) HL C 285., 2017.8.29., 87. o.
([4]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0071.
([5]) ENSZ, „Transforming Extractive Industries for Sustainable Development" (A nyersanyag-kitermelő iparágak átalakítása a fenntartható fejlődés érdekében), 2021. május, 3. o.
([6]) UNEP, „Mineral Resource Governance in the 21st Century. Gearing Extractive Industries Towards Sustainable Development" [Az ásványi erőforrások irányítása a 21. században. A nyersanyag-kitermelő iparágak összekapcsolása a fenntartható fejlődéssel], 81. o.
([7]) Világbank, The Growing Role of Minerals and Metals for a Low Carbon Future (Az ásványi anyagok és fémek növekvő szerepe az alacsony szén-dioxid-kibocsátású jövő szempontjából), 2017. június, 26. o.

D. mivel a természeti erőforrások kitermelése és feldolgozása felelős a teljes üvegházhatásúgáz-kibocsátás (ÜHG) mintegy feléért, valamint a globális biológiai sokféleségre és a vízhiányt érintő hatások több mint 90 %-áért ([8]);

E. mivel az egyes országok hatáskörébe tartozik annak eldöntése, hogy kiaknázzák-e a természeti erőforrásokat, milyen erőforrásokat aknáznak ki, és hogy ez hogyan történik;

F. mivel a nyersanyag-kitermelő iparágaknak számos erőforrásokban gazdag fejlődő ország fejlődésében kellene döntő szerepet játszaniuk azáltal, hogy a bányászatból és a bányászathoz kapcsolódó műveletekből (koncessziókból, adókból és a műveletek helye szerinti országban eszközölt közvetlen vagy közvetett költésekből), a foglalkoztatási lehetőségekből és az infrastruktúrából származó állami bevételeket biztosítanak, amelyek – bizonyos tényezők fennállása esetén – képesek csökkenteni a szegénységet és támogatni a gazdasági növekedést és a társadalmi fejlődést nemzeti és helyi szinten;

G. mivel a nyersanyag-kitermelő iparágak súlyos negatív társadalmi, gazdasági, környezeti és intézményi hatást is gyakorolhatnak helyi, nemzeti, regionális és globális szinten, mégpedig azáltal, hogy hozzájárulnak az emberi jogok és a munkajogok megsértéséhez, a nemi alapú erőszakhoz, a kényszermunkához, a gyermekmunkához, a kényszerű kitelepítéshez, a szegénységhez, a szennyezéshez, a vízhasználatért folyó versenyhez, a biológiai sokféleség csökkenéséhez, az erdőirtáshoz, a kulturális és spirituális helyszínek lerombolásához, az emberi és környezeti jogok védőinek zaklatásához, a társadalmi szerkezet felbomlásához, korrupcióhoz, nyersanyagár-ingadozásokhoz, tiltott pénzmozgásokhoz, adócsaláshoz és adóelkerüléshez, valamint a fegyveres konfliktusokhoz, továbbá számtalan nehézséget teremtenek a helyi gazdasághoz csak kevés szállal kapcsolódó nyersanyag-kitermelő ipar „enklávé” jellege miatt; mivel a nyersanyag-kitermelő iparágak gyakran befolyásolják az őslakos közösségek jogait, és a környezeti és társadalmi hatástanulmányok döntő szerepet játszhatnak e jogok védelmében;

H. mivel a legújabb és adaptált technológiák és a digitalizáció erősen korlátozhatják a nyersanyag-kitermelő iparágak – természetüknél fogva – invazív hatásait;

I. mivel a Nemzetközi Energiaügynökség (IEA) szerint ([9]) a globális réz- és lítiumtermelés mintegy fele olyan területeken összpontosul, amelyek már most is súlyos vízhiánnyal küzdenek; mivel ezenkívül a jelenlegi és potenciális bányászati helyszínek többsége őslakosok által lakott vidéki területeken található;

J. mivel fennáll annak a kockázata, hogy a nyersanyag-kitermelő iparágak negatív társadalmi és környezeti hatásai a jövőben még súlyosabbá válnak, tekintettel az alacsonyabb minőségű ércek bányászatának tendenciájára, ami nagyobb mennyiségű hulladékhoz, valamint magasabb energia- és vízigényhez fog vezetni; mivel ez különösen aggasztó a marginalizált és kiszolgáltatott helyzetben lévő emberek számára a fejlődő országokban, ahol az éghajlatváltozás hatásai már most is növelik a vízhiányt; rámutat továbbá, hogy mivel a könnyen hozzáférhető készletek kimerülnek, a feltárás távoli és gyakran sérülékeny területekre irányul, például a mélytengeri bányászat esetében;

K. mivel a Világbank elemzése ([10]) szerint az összes működő bánya 44 %-a erdőkben található, ami jelentős hatást gyakorol az erdőirtásra, valamint az őslakosokra és a helyi közösségekre, akiknek megélhetése az erdőtől függ;

L. mivel a tájékoztatáshoz, a részvételhez és a jogorvoslathoz való jog többoldalú megállapodásokban rögzített, nemzetközileg védett emberi jogok, amelyek különösen a környezetvédelmi döntéshozatalra vonatkoznak, és amelyek különösen fontosak a bányászat esetében;

M. mivel a nyersanyag-kitermelő iparágak közvetlen vagy közvetett módon pozitívan vagy negatívan befolyásolhatják az ENSZ több fenntartható fejlődési célját, különösen az 1. célt (a szegénység felszámolása), a 3. célt (jó egészség és jóllét), a 6. célt (tiszta víz és higiénia), a 7. célt (megfizethető és tiszta energia), a 8. célt (tisztességes munka és gazdasági növekedés), a 13. célt (éghajlatváltozás elleni fellépés), a 15. célt (a szárazföldi ökoszisztémák védelme) és a 16. célt (béke, igazságosság és erős intézmények);

N. mivel a fenntartható fejlődési célok egyetemesek, és ezért szükségessé teszik az EU belső és külső fellépéseinek koherenciáját; mivel kimutatták, hogy az Európai Unió erőforrás-felhasználása révén – az úgynevezett tovagyűrűző hatásokon ([11]) keresztül – negatívan befolyásolja a fejlődő országok előrehaladását a fenntartható fejlődési célok felé;

([8]) Az ENSZ nemzetközi erőforrás-testülete, Global Resources Outlook, 2019.

([9]) IEA, „The Role of Critical Minerals in Clean Energy Transitions” [A kritikus fontosságú nyersanyagok szerepe a tiszta energiára való átállásban], a World Energy Outlook különjelentése, 2021, 128. o.

([10]) Világbank, „Forest-Smart Mining: Identifying Factors Associated with the Impacts of Large-Scale Mining on Forests” [Erdőgazdálkodási szempontból intelligens bányászat: A nagyüzemi bányászat erdőkre gyakorolt hatásaihoz kapcsolódó tényezők azonosítása], 2019.

([11]) Fenntartható Fejlődési Megoldások Hálózata (SDSN), „Europe Sustainable Development Report” [Európa fenntartható fejlődéséről szóló jelentés], 2022., elérhető a következő internetcímen: https://s3.amazonaws.com/sustainabledevelopment.report/2022/europe-sustainable-development-report-2022.pdf.

O. mivel a közösségi fejlesztési megállapodások eszközként szolgálhatnak a kormányok, vállalatok és közösségek közötti fenntartható és kölcsönösen előnyös kapcsolatok megerősítéséhez és előmozdításához, valamint a konfliktusok megelőzéséhez és az átláthatóság és az elszámoltathatóság növeléséhez; mivel a közösségi fejlesztési megállapodásokat a Világbank a nyersanyag-kitermelési megállapodások legjobb gyakorlatának tekinti ([12]); mivel a Nemzetközi Bányászati és Fémipari Tanács (ICMM) 10 bányászati alapelve arra ösztönzi tagjait, hogy érdemben működjenek együtt az érdekelt felekkel, és járuljanak hozzá a fogadó országok és közösségek fenntartható fejlődéséhez ([13]); mivel a felelősségteljes bányászat biztosítására vonatkozó kezdeményezés (IRMA) felelősségteljes bányászatra vonatkozó szabványa keretében bevált gyakorlatokat dolgoznak ki arra vonatkozóan, milyen lehet a felelős bányászat;

P. mivel az erőforrásokban gazdag fejlődő országok gyakran szenvednek az erőforrások átkától, mivel a természeti erőforrások bősége eddig nem vezetett gazdasági fejlődéshez, többek között a rossz szabályozás, a korrupció, az átláthatóság és az elszámoltathatóság hiánya, valamint a nyersanyag-kitermelő iparágakból származó bevételektől való túlzott függés és a gazdasági diverzifikáció ebből következő hiánya miatt; mivel Afrika, különösen a szubszaharai régió az „erőforrás átok" klasszikus esete lett, annak ellenére, hogy ott található a világ ásványkincstartalékának 30 %-a, a világ földgázkészletének 8 %-a és a világ kőolajkészletének 12 %-a ([14]);

Q. mivel a fejlődő országok gyakran szembesülnek azzal, hogy a nyersanyag-kitermelő tevékenységből nehézségekbe ütközik elegendő bevétel beszedése a gyenge vagy regresszív adórendszerek, az intézményi reziliencia hiánya, a nem megfelelő hosszú távú tervezés, a fenntarthatatlan adósságteher, az illegális pénzmozgások, a korrupció és az adóelkerülés miatt;

R. mivel a nyersanyag-exportáló fejlődő országok erősen támaszkodnak az e kivitelekből származó adóbevételekre;

S. mivel az éghajlatváltozás kezelésére irányuló erőfeszítések felgyorsítása és a zöld és digitális átállás megvalósításához nélkülözhetetlen nyersanyagok iránti gyorsan növekvő kereslet kezelése, valamint az EU-ban érvényben lévő fenntarthatósági és diverzifikációs követelmények kihívásokat és lehetőségeket jelentenek mind a nyersanyag-kitermelő iparágak számára ahhoz, hogy fenntarthatóvá váljanak, mind pedig az erőforrásokban gazdag fejlődő országok számára; mivel az EU úgy határozhatja meg a kereteket a fejlődő országok nyersanyag-kitermelő iparága számára, hogy a fenntartható fejlődési célokkal összhangban jobban kiaknázhassa ezt a keresletet azáltal, hogy növeli költségvetési mozgásterüket és növeli a közkiadásokat, valamint a nemzetközi közösségben betöltött szerepüket, miközben csökkenti ÜHG-kibocsátásukat; mivel a fejlődő országoknak kisebb mértékben kellene támaszkodniuk a nyersanyag-kitermelő iparágakra, és a bevételi forrásaik bővítése érdekében olyan jövőorientált ágazatokra kell kiterjeszteniük gazdaságukat, mint a nettó zéró kibocsátású technológiák;

T. mivel az EUSZ 3. cikkének (5) bekezdése arra kötelezi az Uniót, hogy többek között hozzájáruljon „a békéhez, a biztonsághoz, a Föld fenntartható fejlődéséhez, a népek közötti szolidaritáshoz és kölcsönös tisztelethez, a szabad és tisztességes kereskedelemhez, a szegénység felszámolásához és az emberi jogok [...] védelméhez"; mivel az EUSZ 21. cikkének (1) bekezdése szerint „„az Unió nemzetközi szintű fellépése azon elvekre épül, amelyek létrehozását [...] vezérelték", ideértve a demokráciát, a jogállamiságot, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok egyetemességét és oszthatatlanságát;

U. mivel a fejlesztési politikáról szóló 2017. évi új európai konszenzus megerősítette az EU politikák fejlesztési célú koherenciája iránti politikai elkötelezettségét, amely a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciát „a fenntartható fejlődési célok elérésére irányuló [uniós] stratégia alapvető elemeként és a fenntartható fejlődést szolgáló szakpolitikai koherencia tágabb célkitűzéséhez való jelentős hozzájárulásként" határozta meg;

V. mivel az EU fejlesztéspolitikájának támogatnia kell a fejlődő országokat a nyersanyag-kitermelő iparágak átalakításában, hogy azok az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival és a Párizsi Megállapodással összhangban hozzájáruljanak a fenntartható fejlődéshez;

([12]) Világbank, „Mining Community Development Agreements Source Book", 2012, elérhető a következő internetcímen: https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/8161b734-e57b-572c-863a-851103471a5f/content.

([13]) https://www.icmm.com/en-gb/our-principles/mining-principles/mining-principles

([14]) UNEP, „Our work in Africa" [Az Afrikában végzett munkánk], https://www.unep.org/regions/africa/our-work-africa.

W. mivel a nyersanyag-kitermelő iparágak tevékenysége a Párizsi Megállapodás globális összefüggésében zajlik, amelynek célja, hogy a globális hőmérséklet-emelkedés ebben az évszázadban az iparosodás előtti szinthez képest jóval két fok alatt maradjon, és hogy a pénzáramlások összhangban legyenek az alacsony ÜHG-kibocsátással és az éghajlatváltozással szemben ellenálló pályával, továbbá az európai klímarendelet ([15]) összefüggésében, amely 2050-ig az EU-ban klímasemlegességet, 2030-ig pedig az 1990-es szinthez képest 55 %-os CO_2-csökkentést ír elő, az „Irány az 55%!" intézkedéscsomag kontextusában, amely többek között kötelező hatékonysági és körforgásos célokat tartalmaz, valamint a felülvizsgált és kibővített európai kibocsátáskereskedelmi rendszer keretében;

X. mivel az EU olyan jogszabályokat fogadott el a közelmúltban vagy fog elfogadni a vállalati társadalmi felelősségvállalás és a felelős üzleti magatartás fokozása érdekében, amelyek hatással lesznek a fejlődő országokban működő nyersanyag-kitermelő iparágakra, mint például a konfliktusövezetekből származó ásványokról szóló rendelet ([16]), a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolásról szóló irányelv ([17]), a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló, a közeljövőben elfogadásra kerülő irányelv ([18]), a kényszermunkával előállított termékek tilalmáról szóló, a közeljövőben elfogadásra kerülő rendelet ([19]) és a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet;

Y. mivel a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos és fenntartható ellátását biztosító keret létrehozásáról, valamint a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1724 és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot ([20]) (a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló európai jogszabály) kísérő hatásvizsgálat nem vizsgálja megfelelően a szociális, környezeti és emberi jogokat, valamint a javaslat által a fejlődő országokra (a #35 minőségi jogalkotási eszköz és a #19 fenntartható fejlődési eszköz által előírtaknak megfelelően) és a helyi őslakos közösségek, köztük a nők és lányok megélhetésére gyakorolt hatásokat ([21]);

Z. mivel az EU igazságos átmenet melletti elkötelezettsége globális léptékű, valamint elkötelezett amellett is, hogy mélyreható reformot kell véghezvinni a nyersanyag-kitermelő ágazat pénzügyi, irányítási, társadalmi és környezeti dimenziójában;

AA. mivel az ásványi anyagok egyenlőtlenül oszlanak el az egész világon, ami óriási hatással van a globális délre; mivel egy elemzés ([22]) megállapította, hogy 2019-ben a fémércek globális kitermelésének 79 %-a öt olyan biomból származik, amelyek a fajokban leggazdagabb hat biom között vannak;

AB. mivel a 2023. júniusban elfogadott, nyílt tengerekről szóló szerződés ([23]) keretet biztosít a nyílt tenger védelmére a nyersanyag-kitermelő iparágak hatásaival szemben, és meghatározza a tengeri genetikai erőforrásokból származó előnyök megosztását a fejlett és a fejlődő országok között; mivel az EU 40 millió euróra vállalt kötelezettséget a világóceánokra vonatkozó program keretében, hogy segítse a fejlődő országokat a szerződés végrehajtásában;

Az Unió fejlesztéspolitikájának megerősítése

1. emlékeztet arra, hogy a világon az EU nyújtja a legtöbb fejlesztési segélyt, és segélyeit elsősorban nemzetközi szervezeteken és a tagállamokon keresztül biztosítja; hangsúlyozza ezért a fenntartható fejlődési elvek általános érvényesítésének fontosságát az EU valamennyi külső tevékenységében, különösen a nyersanyag-kitermelő iparágakhoz kapcsolódó politikákban, összhangban az EU azon, az EUMSZ 208. cikkében foglalt jogi kötelezettségével, hogy biztosítsa a politikák fejlesztési célú koherenciáját;

([15]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

([16]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/821 rendelete (2017. május 17.) a konfliktusok által érintett és nagy kockázatot jelentő térségekből származó ón, tantál, volfrám, ezek ércei és arany uniós importőrei körében a kellő gondosság elvének megfelelő ellátási láncra vonatkozó kötelezettségek megállapításáról (HL L 130., 2017.5.19., 1. o.).

([17]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2464 irányelve (2022. december 14.) a 537/2014/EU rendeletnek, a 2004/109/EK irányelvnek, a 2006/43/EK irányelvnek és 2013/34/EU irányelvnek a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolás tekintetében történő módosításáról (HL L 322., 2022.12.16., 15. o.).

([18]) A Bizottság 2022. február 23-i javaslata a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre (COM(2022)0071).

([19]) A kényszermunkával előállított termékek uniós piacon belüli tilalmáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2022. szeptember 14-i javaslat (COM(2022)0453).

([20]) SWD(2023)0161.

([21]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52023SC0161.

([22]) Luckeneder, S., Giljum, S., Schaffartzik, A., Maus, V., és Tost, M., „Surge in global metal mining threatens vulnerable ecosystems" [A globális fémbányászat fellendülése a sérülékeny ökoszisztémákat fenyegeti], *Global Environmental Change*, 69. kötet, 2021

([23]) Az ENSZ Tengerjogi Egyezménye keretében létrejött és 2023. június 19-én elfogadott megállapodás a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzéséről és fenntartható hasznosításáról.

2. felszólítja az EU-t, hogy mozdítsa elő az egyenlő felek közötti partnerséget az EU és a nyersanyag-kitermelő iparágaktól jelentősen függő fejlődő országok között; hangsúlyozza, hogy a fejlődő országokban a nyersanyag-kitermelő iparágakkal kapcsolatos valamennyi uniós projektnek mindenki számára előnyös helyzeteket kell teremtenie, többek között a helyi közösségek számára is, és az emberközpontú és környezetközpontú fejlesztést kell a célkitűzések és valamennyi operatív szakpolitikai keret középpontjába helyezni; ennek érdekében hangsúlyozza, hogy az EU-nak támogatnia kell az alacsony jövedelmű, erőforrásokban gazdag országokat abban, hogy elmozduljanak a bányászati ágazat enklávé jellegétől és kitermelési modelljétől, valamint ehhez elegendő politikai teret kell biztosítania a fejlődő országok számára többek között a nemzetközi kereskedelmi eszközök alkalmazása révén a helyi szintű erőforrás-alapú iparosítás elérése érdekében; hangsúlyozza, hogy a projekteket nem a környezet, az emberi jogok és a béke kárára, hanem méltányos és éghajlatbarát módon kell végrehajtani, a rendelkezésre álló leginnovatívabb módszereket alkalmazva; rámutat arra, hogy a fenntartható beruházások megkönnyítésének és az EU átfogó kereskedelmi és beruházási stratégiájának ösztönöznie kell a beruházási lehetőségeket a fejlődő országokban a fenntartható fejlődési célok elérése érdekében; kéri a Bizottságot, hogy a Global Gateway kezdeményezés keretében a nyersanyagágazati projektek esetében kezelje prioritásként fenntarthatóságot, és ennek megfelelően könnyítse meg a finanszírozáshoz való hozzáférést;

3. hangsúlyozza a fenntartható nyersanyag-kitermelő iparágak helyi gazdaságba való integrálásának fontosságát, hogy a fejlődő országok számára magas hozzáadott értékű helyi ipari kapacitást fejlesszenek ki; úgy véli, hogy a fejlődő országoknak joguk van arra, hogy az exportadókat és a jogos kereskedelmi korlátozásokat saját ipari bázisuk fejlesztésére használják fel, a nyersanyag-kitermelő iparágaktól beszedett exportvámokból származó forrásokat pedig a humán fejlesztésre és a közszolgáltatások – például az oktatás és az egészségügy – megerősítésére fordítsák; felszólítja az EU-t, hogy vizsgálja felül a fejlődő országokkal kötött kereskedelmi megállapodásaiban foglalt exportadó-korlátozásokat;

4. hangsúlyozza, hogy az EU-nak és tagállamainak tiszteletben kell tartaniuk, és partnerországaiktól is meg kell követelniük, hogy tartsák tiszteletben a helyi lakosság és az őslakos népek szükségleteit, különösen az őslakos népek szabad és tájékozott beleegyezéshez való jogát a földjüket vagy területeiket érintő nyersanyag-kitermelési projektek jóváhagyása előtt, összhangban az ENSZ őslakosok jogairól szóló nyilatkozatával (UNDRIP) és az ILO őslakós és törzsi népekről szóló 169. számú egyezményével; rámutat arra, hogy a bányászat növeli a nagyarányú földszerzés kockázatát, miközben a fejlődő országok kormányai gyakran nem ismerik el az őslakos népek és a közösségek szokásjogát az általuk lakott földterületekkel kapcsolatban; kéri az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezet (FAO) földtulajdon és -használat, halászat, valamint az erdőgazdálkodás felelősségteljes irányításáról szóló önkéntes iránymutatásainak betartását a nyersanyag-kitermelésből eredő nagyarányú földszerzés elkerülése érdekében; hangsúlyozza, hogy az őslakos népek jogainak és hagyományos gyakorlatainak előmozdítása fontos a fenntartható fejlődés elérése és az éghajlatváltozás elleni küzdelem szempontjából;

5. sürgeti az EU-t, hogy fokozottabban támogassa az erőforrásokban gazdag fejlődő országokat a nyersanyag-kitermelő iparágaktól való függőségük csökkentésében és a gazdasági sokkokra és az áringadozásokra érzékeny gazdaságuk diverzifikálásában a fenntartható alternatívák előmozdításán keresztül;

6. úgy véli, hogy az EU-nak támogatnia kell az erőforrásokban gazdag fejlődő országokat abban, hogy a nyersanyag-kitermelő gazdaságból származó bevételeiket hatékonyan és átlátható módon szedjék be és kezeljék, hogy a lakosság javára és a fenntartható fejlődési célok elérése érdekében inkluzív és fenntartható fejlődést érjenek el;

7. felkéri a Bizottságot, hogy erősítse meg a nyersanyag-kitermelő iparágak által közvetlenül érintett fejlődő országok civil társadalmi szervezeteivel, szakszervezeteivel, helyi közösségeivel és őslakos népeivel folytatott párbeszédet és együttműködést jogaik előmozdítása és a döntéshozatali folyamatokban játszott érdemi szerepük és aktív részvételük biztosítása érdekében, különös tekintettel a Global Gateway kiemelt projektjei megtervezésére és hatásaik értékelésére; hangsúlyozza, hogy a civil társadalmi szereplőknek hivatalos képviselettel kell rendelkezniük a Global Gateway irányító testületében; üdvözli a Global Gateway civil társadalmi szervezetek és helyi önkormányzatok párbeszédére szolgáló platformja elindításának bejelentését, amely platformnak az a célja, hogy érdemi párbeszédre kerüljön sor a Global Gateway projektek kiválasztása és támogatása során;

8. kéri a Global Gateway nyomon követési csoport (GGMG) összehívását, amely biztosítja a Global Gateway valamennyi projektjének megbízható és hatékony felügyeletét, valamint azt, hogy azok tiszteletben tartsák a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia elvét, és amely a civil társadalom szereplőiből, különösen az őslakos népek képviselőiből, az Európai Parlament képviselőiből, a tagállamok képviselőiből és más illetékes szakértőkből áll; hangsúlyozza, hogy a GGMG-nek éves jelentést kell készítenie a Global Gateway projektek által az emberi jogokra, a környezetre, a polgári szabadságjogokra, a békére, az egyenlőtlenségekre és a szegénység csökkentésére gyakorolt hatásról; felkéri a Bizottság elnökét, hogy hívja meg a GGMG elnökét az irányítási testület valamennyi ülésére; hangsúlyozza, hogy a GGMG-nek hozzáférést kell kapnia az üzleti tanácsadó csoport, az irányítási testület, valamint a civil társadalmi szervezetek és a helyi hatóságok párbeszédét előmozdító platform üléseinek valamennyi dokumentumához és jegyzőkönyvéhez;

9. felszólítja a Bizottságot, hogy erősítse meg a civil társadalmi szereplők kapacitását a döntéshozatali folyamatokban való hatékony részvétel érdekében, többek között a jogi ismeretek, a tárgyalási készségek, a környezeti hatásvizsgálatok és a projektellenőrzés terén nyújtott képzés és támogatás révén;

10. felszólítja az EU-t, hogy támogassa a fejlődő országokban a nyersanyag-kitermelő iparágakra vonatkozó jogi és szabályozási keretek megerősítésére irányuló kapacitásépítési erőfeszítéseket, beleértve a kormányzás és az átláthatóság növelésére, a korrupció, a bevételek rossz felhasználása, az adócsalás és az adókijátszás, valamint az illegális pénzmozgások elleni küzdelemre, a munkaügyi, emberi jogi és környezetvédelmi normák javítására, valamint a bűnüldözés megerősítésére irányuló intézkedéseket; emlékeztet arra, hogy a világ legrégebb óta tartó és legbrutálisabb konfliktusait szító természeti erőforrások egy része a fejlett országokban, nevezetesen az EU-ban működő vállalatokhoz köthető ellátási láncokon keresztül halad át; kiemeli, hogy ezért biztosítani kell az igazságszolgáltatáshoz való hatékony hozzáférést azok számára, akik annak áldozatai, hogy a fejlődő országokban működő multinacionális vállalatok szociális vagy környezetvédelmi szempontból helytelenül alkalmazták a jogszabályokat;

11. felszólítja a Bizottságot, hogy terjessze elő a fejlődő országokban a nyersanyag-kitermelő iparágakba történő felelősségteljes beruházásokra vonatkozó uniós magatartási kódexet, amely önkéntes lenne a vállalkozások és a fejlesztésfinanszírozási intézmények számára, az ipari szereplők és a szakszervezetek, valamint a civil társadalmi szervezetek és az őslakos, illetve a helyi közösségek képviselői által megfogalmazott szempontok figyelembevételével; úgy véli, hogy a kódexnek egyértelmű kötelezettségvállalásokat és testre szabott irányadó elveket kell megfogalmaznia a fejlődő országokban történő beruházásokra vonatkozóan, összhangban többek között az uniós jogszabályokban és a meglévő nemzetközi szabványokban, iránymutatásokban és kezdeményezésekben meghatározott átvilágítási folyamatokkal, például az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival, az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelvekkel, az ENSZ Globális Megállapodással, a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) multinacionális vállalkozásokra vonatkozó iránymutatásaival, az ISO 26000 szabványokkal és a nyersanyag-kitermelő iparágak átláthatóságára irányuló kezdeményezéssel; hangsúlyozza, hogy a kódex átfogó célkitűzésének az őslakos népek és a helyi közösségek szabad, előzetes és tájékozott hozzájárulásának és a helyi fenntartható fejlődésnek kell lennie; úgy véli, hogy a kódexnek ki kell terjednie legalább az alábbiakra vonatkozó kötelezettségvállalásokra:

a) az érdekelt felek bevonása; úgy véli, hogy amennyiben egy harmadik ország nem rögzítette jogszabályban a kötelező közösségi fejlesztési megállapodásokat, az európai vállalkozásoknak azokat az üzleti tevékenység folytatásának előfeltételeként kell végrehajtaniuk; úgy véli, hogy a megállapodásokat több érdekelt felet egyesítő platformok keretében kell megtárgyalni, érdemben bevonva az őslakos népeket és a helyi közösségeket, hatékonyan tiszteletben tartva a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezés elvét, és azokat a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni;

b) átláthatóság, beleértve a proaktív környezeti, társadalmi és irányítási (ESG) jelentéstételt a fejlődő országokban zajló projektekről, a kettős lényegesség elvével összhangban, valamint a szerződések és pénzügyi tranzakciók közzétételét, beleértve a fogadó országok kormányainak teljesített kifizetések részletezését; hangsúlyozza, hogy minden nyilvános információt világos és érthető módon kell közölni, hogy az érintett szereplők elszámoltathatóak legyenek;

c) a jogállamiság fenntartása és a korrupció megelőzése, beleértve a jogi keretek betartását, a korrupcióellenes intézkedéseket, a pénzügyi tranzakciók átláthatóságát és a visszaélést bejelentő személyek védelmét;

d) emberi jogi kérdések, például a kényszermunka és a gyermekmunka gyakorlata, a munkavállalói jogok, a kényszerű lakóhelyelhagyás, a megkülönböztetés, az őslakos népek jogai, a nők és lányok jogai, az oktatás, az egészség, a biztonság és a biztonságos munkafeltételek;

e) környezetvédelem, környezeti teljesítmény és hatás, beleértve a környezetszennyezés megelőzésére irányuló intézkedéseket, a természeti erőforrások fenntartható használatát, valamint a nyersanyagok megfelelő újrafeldolgozását és a hulladékgazdálkodást biztosító intézkedéseket és erőforrásokat;

f) a helyi tartalom és gazdasági diverzifikáció, beleértve a helyi hozzáadott érték, a készségfejlesztés és a technológiatranszfer lehetőségeit a partnerországok gazdasági diverzifikációjának és inkluzív növekedésének előmozdítása érdekében;

g) természetvédelem és biológiai sokféleség;

h) kapacitásépítési kezdeményezések, beleértve képzési programokat és tudásmegosztó platformokat a nyersanyag-kitermelő iparágakban alkalmazott felelős befektetési gyakorlatok jobb megértése érdekében;

i) sérelemkezelési mechanizmusok és biztosítékok az emberi jogok megsértésének és a nyersanyag-kitermelő iparágak által okozott környezeti hatásoknak a kezelése érdekében, beleértve független ellenőrző szervek, panasztételi mechanizmusok és a megfelelő jogorvoslat létrehozását;

j) a kódex betartásának biztosítására szolgáló nyomon követési és jelentéstételi keretrendszer, amely magában foglalja az időszakos jelentéstételt, a független harmadik fél által végzett ellenőrzést és a teljesítménymutatók nyilvánosságra hozatalát;

12. elítéli a kényszermunkát és a gyermekmunkát; hatékonyabb fellépést szorgalmaz a kényszermunka és a gyermekmunka áldozatainak védelme és támogatása érdekében, valamint olyan rendszerszintű megoldást követel, amely az összes tényezőt, nevezetesen a szegénységet, az egyenlőtlenséget, az oktatáshoz való hozzáférés hiányát és a gyermekmunka társadalmi elfogadottságát is figyelembe veszi;

13. sürgeti az EU-t, hogy a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) – Globális Európa „Globális kihívások” tematikus programja keretében fokozza a gyermekmunka elleni küzdelmet a nyersanyag-kitermelési tevékenységekben, és támogassa az oktatási lehetőségeket és alternatív jövedelemszerzési kilátásokat kínáló programokat, hogy kivonják a gyermekeket ezekből a tevékenységekből;

14. felszólítja az EU-t, hogy fokozza a fenntartható erőforrás-gazdálkodással kapcsolatos technológiatranszfert, tudásmegosztást és kapacitásépítést a fejlődő országokban, különösen a környezetgazdálkodással, a felelős bányászati gyakorlatokkal és a nyersanyag-kitermelő iparágak fenntartható erőforrás-felhasználásával kapcsolatos területeken;

15. felkéri a Bizottságot, hogy a munkakörülmények és a helyi közösségek megélhetésének javítása, valamint a gyakran korrupcióért és fegyveres konfliktusokért felelős illegális pénzmozgások megállítása érdekében támogassa különösen a nőket bevonó ösztönzőket és a kapacitásépítési programokat a fejlődő országok számára, lépéseket téve a kézi és kisüzemi bányászati ágazat hivatalossá tétele és a vidéki és nemzetgazdaságba való integrálása érdekében; emlékeztet arra, hogy a kézi és kisüzemi bányászat nemileg erősen meghatározott tevékenység; felszólítja az EU-t, hogy támogassa a női bányászati szövetkezetek és szövetségek létrehozását a nők részvételének, alkupozíciójának, munkafeltételeinek és gazdasági függetlenségének javítása érdekében; rámutat a vidéki térségekben folytatott szabályozatlan kisüzemi és kisméretű bányászati tevékenységekkel kapcsolatos élelmezésbiztonsági, környezeti és egészségügyi kockázatokra, valamint arra a tényre is, hogy az ENSZ Környezetvédelmi Programja szerint számos kézi és kisüzemi bányászati tevékenység a kritikus ökoszisztémákban található erdős területek globális közös terein folyik, amelyeket korábban nem használtak;

16. aggodalommal állapítja meg, hogy a nyersanyagokban gazdag fejlődő országok többségében a bányászat, a kőolaj vagy a földgáz kitermelése nem vezetett szélesebb körű gazdasági, humán és társadalmi fejlődéshez; hangsúlyozza, hogy az „erőforrás átkának” vagy a „bőség paradoxonának” kezelése nemcsak a gazdasági diverzifikációt, hanem az intézményi reziliencia erősítését, a jogállamiság fenntartását és a harmadik országok költségvetési mozgásterének növelését is magában foglalja a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében; hangsúlyozza, hogy az EU-nak proaktívan ösztönöznie kell a hazai erőforrások mozgósítását a partnerországokban, például a közvetlen adózást, és lehetővé kell tennie az árukra kivetett exportadók alkalmazását, amennyiben ez összeegyeztethető a WTO szabályaival, és hátrányos megkülönböztetés nélkül alkalmazható; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabállyal párhuzamosan vállaljanak kötelezettséget a kedvezményes finanszírozás növelésére; megismétli, hogy a többéves pénzügyi keret 6. fejezetében szereplő felső határokat ennek megfelelően növelni kell a többéves pénzügyi keret közelgő felülvizsgálatával összefüggésben;

17. emlékeztet arra, hogy a bányászat hatásai évekkel a bánya bezárása után is jelentkezhetnek, tekintettel arra, hogy a bányahulladékok mérgezőek, és ezért romboló hatást gyakorolnak a környezetre, a biológiai kapcsolatos szolgáltatásokra és az azokhoz kapcsolódó megélhetésre; ennek megfelelően felszólít az ásványkincsek hatékony irányítására a bányászati műveletek teljes életciklusa során, amihez többek között az alábbiakra van szükség:

— az őslakos népek és a helyi közösségek szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezéshez való jogainak elismerése; az információkhoz való hozzáférésük biztosítása a nyilvánosságnak a döntéshozatalban való hatékony részvétele érdekében, valamint annak biztosítása, hogy a jogaikat gyakorló személyeket ne büntessék, üldözzék vagy zaklassák,

— a bányászati ágazat teljes átláthatósága a bevételekkel és a szerződésekkel kapcsolatban, összhangban a nyersanyag-kitermelő iparágak átláthatóságára irányuló kezdeményezés (EITI) követelményeivel, beleértve a környezeti átláthatóságot is,

— a bányászat társadalmi hatásainak kezelése és e hatások enyhítése az „elkerülés, mérséklés, helyreállítás” elv által vezérelt megközelítés révén;

Uniós intézkedések multilaterális szinten

18. felszólítja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy olyan G20-kezdeményezésre, amelynek célja, hogy a nyersanyag-kitermelő iparágak törekedjenek az erőforrásokban gazdag fejlődő országok helyi fenntartható fejlődésére; hangsúlyozza, hogy a kezdeményezést az egyes környezetek szükségleteihez kell igazítani, és az magában foglalhatja többek között a pénzügyi támogatást, az adósságcsökkentési támogatást, az adósságkönnyítést és adósságelengedést, valamint a kapacitásépítést a kormányzásban, az adózásban és a korrupció elleni küzdelemben; felszólítja a Bizottságot, hogy járjon el közvetítőként az adósságkönnyítési tárgyalásokon, hogy a fejlődő országoknak pénzügyi mozgásteret biztosítson a nem fenntartható nyersanyag-kitermelő iparágak átalakítására és a fenntartható nyersanyag-kitermelő iparágak vonzására, továbbá a megalapozott környezetvédelmi és szociális normák betartására; felszólítja a Bizottságot, hogy támogassa az adósságszolgálat felfüggesztésére irányuló kezdeményezés reformját és kiterjesztését a sebezhető közepes jövedelmű országokra, amelyek közül sokan függenek a nyersanyag-kitermeléstől, valamint hogy támogassa a hosszú távú adósságcsere-mechanizmus (DSM) működésbe lépését, hogy megkönnyítse az éghajlati és környezeti fellépésért cserébe nyújtott adósságkönnyítést; hangsúlyozza, hogy véget kell vetni az adóparadicsomoknak, amelyek a nyersanyag-kitermelő ágazatban zajló illegális pénzmozgások csatornái;

19. felszólítja az EU-t, hogy mozdítsa elő az inkluzív, átlátható és többszereplős partnerségeket regionális és nemzetközi szinten, elősegítve a kormányok, a civil társadalmi szervezetek, a magánszektor és a nemzetközi intézmények közötti párbeszédet és együttműködést, hogy az inkluzív döntéshozatali folyamatok erősítésével előmozdítsa a fenntartható fejlődést a nyersanyag-kitermelő iparágakban; hangsúlyozza, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagok iránti növekvő globális kereslet és a növekvő geopolitikai instabilitás által jellemzett jelenlegi környezetben fokozni kell az erőfeszítéseket a kritikus fontosságú nyersanyagok stabil, megfelelő és diverzifikált ellátásának garantálása érdekében; hangsúlyozza azonban, hogy a kitermelés kultúrájától el kell mozdulni egy olyan erőforrás-gazdálkodási rendszer felé, amely figyelembe veszi többek között a kimerülés mértékét, a helyettesítő anyagok elérhetőségét, a hatékonyságot, az újrafeldolgozást és a fogyasztás fenntarthatóságát; üdvözli az EU és az ENSZ környezetkárosodást megelőző intézkedésekkel foglalkozó ügynökségközi keretcsapata közötti partnerséget, amely célja, hogy támogassa a nemzeti és helyi érdekelt feleket a föld- és természetierőforrás-gazdálkodás javításában a konfliktusmegelőzés és a jobb koordináció érdekében;

20. mély aggodalommal jegyzi meg, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagok iránti megnövekedett kereslet – megfelelő kezelés és csökkentés hiányában – negatív környezeti és társadalmi hatásokhoz vezethet, különösen azon ágazatok esetében, amelyek nagymértékben függenek az ökoszisztéma-szolgáltatásoktól (mint például a mezőgazdaság, a természetalapú turizmus és a halászat); hangsúlyozza, hogy többoldalú szinten prioritásként kell kezelni a fenntarthatóságot, a hatékonyságot és a körforgásos jelleget, és csökkenteni kell az új anyagok iránti keresletet, különösen az éghajlatváltozás, a vízhiány, a vízszennyezés és a biológiai sokféleség csökkenése formájában jelentkező kihívások kezelése érdekében;

21. megerősíti, hogy a transznacionális vállalatok és egyéb üzleti vállalkozások tevékenységének szabályozása érdekében sürgősen szükség van egy, az üzleti és emberi jogokra vonatkozó, kötelező erővel bíró ENSZ-egyezményre, amely egyértelmű emberi jogi kötelezettségeket és átvilágítási követelményeket határoz meg, és rendelkezik a jogorvoslathoz való hozzáférésről, a jogok védelmére, tiszteletben tartására és a jogorvoslatra vonatkozó ENSZ-keretrendszerrel összhangban; kéri ezért a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vállaljanak aktív szerepet az eszközzel kapcsolatos jelenlegi tárgyalásokban, ezáltal arra ösztönözve a vállalati szereplőket és a befektetőket a nyersanyag-kitermelő ágazatban, hogy vállalják felelősségüket az emberi jogok és a munkajogok, valamint a környezet tiszteletben tartása terén;

22. ismételten felszólítja az EU-t, hogy törekedjen további nemzetközi megállapodásokra, amelyek a fejlődő országok számára biztosítják az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozását, a tiszta technológiák átadását és a kapacitásépítést különösen a nyersanyag-kitermelő ágazatból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése érdekében;

23. felszólítja a fejlődő országokat, hogy emeljék magasabb szintre regionális együttműködésüket, illetve dolgozzanak ki és fogadjanak el közös környezetvédelmi, szociális és munkaügyi szabványokat és normákat a nyersanyag-kitermelő iparágak ágazatára vonatkozóan;

24. felkéri az EU-t, hogy támogassa különösen az Afrikai Unió tagállamait az afrikai bányászati jövőkép további végrehajtásában – e politikai keretet 2009-ben fogadták el annak biztosítására, hogy a kontinens stratégiai jelleggel, a széles alapokon nyugvó társadalmi-gazdasági fejlődés érdekében használja fel az ásványkincseit –; ennek célja a keret aktualizálása úgy, hogy az igazodjon a fenntartható fejlődési célokhoz és az éghajlat-változási menetrendhez, és lehetőséget teremtsen a kontinens fenntartható fejlődésére; hangsúlyozza, hogy az uniós támogatásnak magában kell foglalnia a kapacitásépítést, a pénzügyi támogatást, a tiszta technológiák átadását és a fenntartható ellátási láncok irányítását;

25. felszólítja az EU-t, hogy támogassa a nyersanyag-kitermelési erőforrások felhasználásának és kezelésének átláthatóságát és elszámoltathatóságát javító regionális, nemzetközi és globális kezdeményezéseket – beleértve a EITI-t, amely előmozdítja az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot az olajban, földgázban és ásványi kincsekben gazdag országokban –, a nyersanyag-kitermelő iparágak globális programtámogatását, a Világbank többoldalú adományozói vagyonkezelői alapját, amely az EITI inkluzív és fenntartható végrehajtására irányul az erőforrásoktól függő fejlődő országokban a szegénység csökkentésének támogatása, valamint az inkluzív, fenntartható növekedés és fejlődés fellendítése érdekében, valamint a kimberley-i folyamatot, illetve a biztonsággal és emberi jogokkal kapcsolatos önkéntes elveket;

26. felszólítja az EU-t, hogy támogassa a fejlődő országokat abban, hogy kiépítsék kapacitásaikat, hogy tisztességes és átlátható szerződéseket tárgyaljanak le a nyersanyag-kitermelő iparág vállalataival; üdvözli e tekintetben a G7 Connex kezdeményezésének nyújtott uniós pénzügyi támogatást, amely erősíti a fejlődő országok tárgyalási szakértelmét a nyersanyag-kitermelő iparágban, hogy a beruházási szerződéseket a fenntarthatóság és a fejlődés előmozdítása érdekében alakítsák ki;

27. felkéri a Bizottságot, hogy növelje az ásványkincsek felelősségteljes feltárása és beszerzése érdekében létrejött európai partnerségnek nyújtott támogatását, amely egy több érdekelt felet tömörítő partnerség, és amelyet a konfliktusövezetekből származó ásványokról szóló uniós rendelet hatásának fokozása érdekében hoztak létre, több olyan fejlesztési projekt finanszírozásával, amelyek célja a helyi bányászati gyakorlatok javítása, különösen a kézi és kisüzemi bányászatban, valamint a jobb társadalmi, környezeti és gazdasági feltételek megteremtése a bányászok és a helyi bányászközösségek számára;

28. kéri a Bizottságot, hogy fontolja meg a Világbankkal folytatott szorosabb együttműködést, tekintettel a nyersanyag-kitermelő iparágak ágazatára vonatkozó ismereteire és a fejlődő országoknak a fenntartható és zöld átállási folyamatokban nyújtott támogatására;

29. felszólítja az EU-t, hogy biztosítson pénzügyi támogatást és technikai segítségnyújtást a fejlődő országoknak, hogy segítse őket a kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégia és a nyílt tengeri ENSZ-szerződés végrehajtásában;

Az uniós szakpolitika és jogi keret megerősítése

30. üdvözli, hogy az EU lépéseket tett kötelező erejű szabályok kidolgozására a vállalati átvilágítás területén – ezek között említhető a konfliktusövezetekből származó ásványokról szóló rendelet, a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolásról szóló irányelv, a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelvtervezet, valamint a kényszermunkával előállított termékek tilalmáról és a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelettervezetek –, amelyeknek együttesen, közvetlenül vagy közvetve szerepet kell játszaniuk a fejlődő országok nyersanyag-kitermelő ágazatának átalakításában;

31. kéri a Bizottságot, hogy használja ki a konfliktusövezetekből származó ásványokról szóló rendeletnek – amely 2021 óta kötelezi az uniós vállalatokat annak biztosítására, hogy ón-, tantál-, volfrám- és aranyimportjukat felelősségteljesen szerezzék be, és hogy ellátási láncaik ne járuljanak hozzá fegyveres konfliktusok finanszírozásához – a 2023-as felülvizsgálati folyamatát mint lehetőséget arra, hogy alaposan értékelje a rendelet gyakorlati hatását, valamint annak lehetőségét, hogy azt további kötelező intézkedésekkel egészítse ki, és más ásványokra is kiterjessze; hangsúlyozza, hogy a civil társadalmi szervezeteket és az érintett közösségeket érdemben be kell vonni a felülvizsgálati folyamatba;

32. üdvözli az EU és az AKCSÁSZ tagjai közötti új partnerségi megállapodás közelgő aláírását, mivel az megerősített és korszerűsített keretet biztosít az AKCS-országokkal való együttműködéshez, és konkrét hivatkozásokat tartalmaz a nyersanyag-kitermelő iparágakra, mint például a nyersanyag-kitermelő iparágak átláthatóságának, elszámoltathatóságának és felelős irányításának előmozdítása, valamint a vállalati társadalmi felelősségvállalás és a felelős üzleti magatartás megerősítése az inkluzív és fenntartható növekedés és fejlődés elérése érdekében; ezzel összefüggésben emlékeztet arra, hogy a fenntarthatóság magában foglalja az átvilágítási eljárások betartását, ahogyan azt az uniós jogszabályok és az OECD multinacionális vállalkozásokra vonatkozó iránymutatásai, valamint a földbirtoklási jogok tekintetében a földtulajdon és -használat, a halászat, valamint az erdőgazdálkodás felelősségteljes irányításáról szóló önkéntes FAO-iránymutatások meghatározzák;

33. felszólítja a Bizottságot, hogy jobban értékelje az EU fejlesztési támogatása által a nyersanyag-kitermelő iparágak fenntartható fejlődésére gyakorolt hatást az uniós pénzügyi források hatékony és elszámoltatható felhasználásának biztosítása érdekében;

34. felszólítja a Bizottságot, hogy általánosan érvényesítse a fenntartható fejlődés és a fejlesztési együttműködés szempontjait az EU fejlődő országokkal kötött kereskedelmi és beruházási megállapodásaiban, mégpedig olyan rendelkezések beillesztésével, amelyek biztosítják az emberi jogok tiszteletben tartását, a környezetvédelmet és a nyersanyag-kitermelő iparágakból származó bevételek méltányos elosztását;

°
° °

35. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.